

Vicente Miranda Mundiñano Xakona
Etxarri Aranatz, Nafarroa (1927)

Aurkibidea

Biografia

Gurasoak eta sei anai-arreba bizi ziren nekazal-etxean.

Zintak

ETX-016

- **Proiektua:** Etxarri-Aranazko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Labrit Multimedia
- **Data:** 2011-09-08
- **Iraupena:** 101 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Labrit Multimedia

ETX-017

- **Proiektua:** Etxarri-Aranazko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Labrit Multimedia
- **Data:** 2011-09-08
- **Iraupena:** 8 min

- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Labrit Multimedia

Pasarteak

1. Vicenteren aurkezpena

- **Erref:** ETX-016/002
- **Iraupena:** 0:03:49. **Hasi:** 00:01:13. **Bukatu:** 00:05:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Vicente Miranda 1927ko urtarrilean jaioa da, "Sakona" etxean. Aita ama eta sei senide, hiru arreba eta hiru anaia, bizi ziren etxean, bera laugarrena zen. Familia nekazaritzatik bizi zen baina Vicentek suertea izan zuela dio eta lau urtez Orreagako seminarioan ikasten aritu zen, beka kendu zioten arte alegia. Segitzeko ahalmen ekonomikorik ez eta Etxarrira itzuli zen. Fermin Goñirekin lau urte lanean eman ondoren Gipuzkoara joan zen. Han kooperatibak sortzen aritu zen eta lanbide eskolako ardura hartu zuen. Zestoan, Zumaian, Hernanin eta Pasai Donibanen lanean aritu eta gero ezkondu eta herrira itzuli zen. Vicentek 29 urte zituen, 1957. urtea zen.

2. Eztei-bidaia

- **Erref:** ETX-016/003
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:05:02. **Bukatu:** 00:05:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Vicentek eta emazteak eztei-bidaia Zaragoza eta Bartzelonara egin zuten. 20 egunetako bidaia burutu zuten.

3. Seme-alabak

- **Erref:** ETX-016/004
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:05:39. **Bukatu:** 00:07:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Seme bat eta alaba bat eduki zuten. Semeak izugarrizko zaletasuna zuen mendira joateko eta 35 urterekin hil zen Jacako Pirinioetan. Badira Etxarriko hiru edo lau mendizale mendian hilak.

4. Etxeak

- **Erref:** ETX-016/005

- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:07:33. **Bukatu:** 00:09:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Etxe gehienak errektangularrak zirela dio. 20-25 bat metro luze eta 6-7 metro zabal izaten omen zuten. Orain ez bezala, orduan sukaldea eta sarrera beheko solairuan izaten ziren, eta ez lehenengoan, ganadua ere bai. Hormigoi gutxi izaten zuten, eta zura asko; izan ere, orduan Udalak eman egiten baitzuen zura etxea egiteko. Kontuan hartu behar da jende gutxi zuela lana orduan, 10-12 lagun zeuden hiru zerrategitan, eta, garai hartan, hasi ziren asko Zumarragara eta Legazpira trenez lanera joaten, igeltseroak izaten ziren.

5. Eskola

- **Erref:** ETX-016/006
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:09:57. **Bukatu:** 00:12:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolara 14 urte bete arte joaten ziren, hala ere etxean lana zutenak, gutxiago joaten ziren. Vicentek, eskola bukatuta, beste lau urte gehiago ikasteko aukera izan zuen. Etxarrin bi maisu gogoratzen ditu, Don Vitoriano Aguado eta Don Julio. Lehena maisu ona Vicenteren ustez, bigarrena eskasa, Bilboko apezpikua izan zen Don Pabloren anaia zen. Lehenengoa aurrerazalea, bigarrena frankista. Euskaraz hitz egitea debekatua zuten eta zigortzen zituzten.

6. Dotrina

- **Erref:** ETX-016/007
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:12:28. **Bukatu:** 00:13:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Dotrina ere apezekin ikasten zuten, eta oso gogorrak zirela gogoratzen du. Negu batean berandu iristeagatik bati eman zioten jipoia kontatzen du. Beste behin, berandu iritsi eta beste bati honela esan omen zion “hi haiz, ziza baino gutxiago pisatzen dun, eta mandoak baino hots handiagoa ateratzen”

7. Gizonen jantziak

- **Erref:** ETX-016/008
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:13:25. **Bukatu:** 00:15:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Bota gisa larruzko "bortzegiak" erabiltzen ziren. Etxarrin, Benantzio Gartziaindiak "bortzegiak" zolan iltzeak zituztela egiten zituen. Gero, 1940. urtearen inguruan katiuskak iritsi ziren, gomazkoak. Mendiko lanetan ez bustitzeko bizkar-larrua erabiltzen zuten. Txapela lan-tresna bezala erabiltzen zen. Galtza motzekin ibiltzen ziren adin bat arte gero galtza luzeak jantzen zituzten orduan erdi gizon sentitzen zirela komentatzen du.

8. Emakumeen jantziak

- **Erref:** ETX-016/009
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:15:27. **Bukatu:** 00:16:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Emakumeek batak erabiltzen zituzten eta gaur egun ez bezala burua eta dena tapatzen zuten eguzkiarekin ez beltzatzeko. Mezara joateko mantalina jantzen zuten eta apez batzuek mantalarik gabe joanez gero komunioa ez emateko gauza ziren.

9. Arropen garbiketa

- **Erref:** ETX-016/010
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:16:41. **Bukatu:** 00:18:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Arroparen garbiketa egiteko Etxarrin hiru garbileku bazeuden. Gau eta egun zuten ura. Garbileku hauetan aziendarendako askak ere izaten ziren. Lixiba ere egiten zuten, aitzinean harrizko "txorroak" deitzen ziren ontziekin, gero zinkezkoeekin.

10. Janaria

- **Erref:** ETX-016/011
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:18:58. **Bukatu:** 00:20:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Orduan etxeko gauzak jaten zituzten. Etxe bakoitzean txerri bat edo bi hiltzen ziren. Patata erreak nola egiten zituzten gogoratzen du. Eltzekaria jaten zuten. Orduko bizimodua ez zela txarra deritzo, hori bai, gaurkoarekin ezin da alderatu oso ezberdinak direlako.

11. Tabernak I

- **Erref:** ETX-016/012
- **Iraupena:** 0:00:24. **Hasi:** 00:20:33. **Bukatu:** 00:20:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Tabernetan edari gutxi izaten zituzten; ardoa, anisa eta koñaka.

12. Tabernak II

- **Erref:** ETX-016/014
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:21:15. **Bukatu:** 00:23:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Ardoa edaten zen batez ere, eta horretarako baziren neurri ezberdinetako pitxerrak, normalena litro erdikoa zen (bat kamerari erakusten dio). Orduan, Etxarrik 2.500 biztanle eskas izango zituen, eta 11 taberna inguru baziren.

13. Lagun kuadrilla

- **Erref:** ETX-016/015
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:23:46. **Bukatu:** 00:26:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

<p>Vicenteren lagun kuadrilla oso parrandazalea zen, bere hitzetan ospetsuak ziren, “el terror del sereno”. Gabonetan, festa handiak egiten omen zituzten. Behin kuadrillako bi lagunek txantxetan emandako mezaren pasadizoa kontatzen du, eta orduan kantatu zuten kanta osorik kantatzen du. 15-16 urterekin hasten omen ziren besta egiten.</p>

14. Kuadrillaren pasadizoa

- **Erref:** ETX-016/016
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 00:26:10. **Bukatu:** 00:29:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

<p>Kuadrillarekin bizitako pasadizo batzuk kontatzen ditu. Aste Santuan musika jo herriko dermiotik kanpo apezak ezin ezer esateko. Belokiren etxean biltzen zirenekoak. Beste bat treneko orratz-zainarekin...</p>

15. Herriko bestak

- **Erref:** ETX-016/017
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:29:34. **Bukatu:** 00:31:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Herriko bestak urriko lehenengo igandearekin izaten ziren. Lehenengo bi egunak herriarenak ziren, hirugarrena mutilena eta laugarrena jubilatuenak. Musika izaten zen horretarako orkestra bazen, akordeoilaria, saxofoia eta danborraria, jazz-bana. Bazkari bereziagoak izaten ziren, ardi bat hiltzeko ohitura bazen. Beste herrietako senideak etortzen ziren bisitan.

16. Erromeriak

- **Erref:** ETX-016/018
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:31:30. **Bukatu:** 00:33:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Erromeriarik garrantzitsuena San Adriangoa zen, ekainaren 16an. Axuria edo ardikia jateko ohitura azen, eta herriak ardoa jartzen zuen. Ekainaren 13an San Kiriko ere ospatzen zen. Abuztuan Ama Birjina eta San Gregorioko baselizara ere mezara joaten ziren beste erromeria batean.

17. Inauteriak

- **Erref:** ETX-016/019
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:33:33. **Bukatu:** 00:34:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Inauterietan kristoren besta egiten zutela esaten du. Kintoak eta gazteak elkartu eta bazkaria egiten zuten. Etxez etxe puskak biltzen zituzten, eta, ondoren, merienda prestatzen zuten.

18. Urteberri eguna

- **Erref:** ETX-016/020
- **Iraupena:** 0:00:36. **Hasi:** 00:34:14. **Bukatu:** 00:34:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

Urteberri egunean ere kantari ateratzen ziren, hamar estrofetako kanta kantatzen zuten. Biharamunean merienda egiten zuten.

19. Kuadrillarekin kantari

- **Erref:** ETX-016/021
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:34:50. **Bukatu:** 00:35:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

<p>Gogoia pizten zitzaientean kantatzen hasten ziren. Dena erdaraz kantatzen zuten, euskaraz abestea galarazita baitzegoen. Kuadrillan bazuten gitarrista eta arratsaldeko bostetan gitarra epeltzen hasi eta arratseko hamarretan oraindik epeltzen aritzeko gauza omen zen.</p>

20. Igandetako dantzaldia

- **Erref:** ETX-016/022
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:35:52. **Bukatu:** 00:37:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Igande arratsaldeetan dantzaldia izan ohi zen. Arratsaldeko zazprietatik arratseko hamaikak edo hamabiak arte. Eguraldi txarra baldin bazen udaletxeko arkupeetan izaten zen. Noizbait gramola batekin ere egin zela dio. Hori bai, dantzaldia beti bezperetako mezaren ondoren izaten zen, hori sakratua zen.

21. Beste herrietako bestak

- **Erref:** ETX-016/023
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:37:25. **Bukatu:** 00:38:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara

Laburpena:

Beste herrietako bestetara ere joaten ziren, Lizarragabengoara, Arbizura, Lakuntzara, Lizarragara. Beste aldetik, Iturmendira eta Bakaikura, Urdiainera ez omen ziren joaten. Oinez joaten ziren eta bueltan, zorte pixka batekin, neska batekin paseoan egiten zuten.

22. Zinema

- **Erref:** ETX-016/024
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:38:28. **Bukatu:** 00:39:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:

Zinema ere izaten zen Círculo Católico delakoan. Bera eta emaztea urteetan abonatuak izan omen ziren, nahiz eta maiz arrazoi batengatik edo bestarengatik joan gabe geratzen ziren.

23. Tabernetan kartetan

- **Erref:** ETX-016/025
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:39:22. **Bukatu:** 00:40:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Tabernetan kartetan aritzea gazte garaiko beste dibertimendua zen. Tutean eta musean aritzen ziren, emakumeak baldin baziren orduan briskan.

24. Udan errekan

- **Erref:** ETX-016/026
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:40:49. **Bukatu:** 00:43:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Udan bainatzera joaten ziren arratsaldero. Lagunak beti elkarrekin arrantzara ere joaten ziren. Barboak eta berak "lagostak" deitzen dituenak harrapatzen zituzten. Arrantzarako erabiltzen zituzten tresnak aipatu eta deskribatzen ditu. Aingirak ere hartzen zituzten, horretan bere anaia aditua omen zen. Onddo bila ere joaten ziren eta Gipuzkoan saldu.

25. Ehiza

- **Erref:** ETX-016/027
- **Iraupena:** 0:03:59. **Hasi:** 00:43:26. **Bukatu:** 00:47:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Errekako arrantza eta ehiza

Laburpena:

Ehizan oso zaletua izan da Vicente. Bakarrik joaten omen zen motxila hartuta, ez zen postuetara joaten berak nahiago zuen ibili. Hala ere, aditua omen zen etxolak eta postuak eraikitzen eta deitzen zioten. Munizioari gehiago begiratzen zitzaion, eta eurek betetzen zituzten kartutxoak, hartara prezio erdian ateratzen baitziren. Berak hegaztiak ehizatzen zituen, oilagorrak, usoak, eperrak... Horretarako setter zakurra zuen. Garai batean, hegazti gehiago zegoela dio, eta hori gari gehiago ereiten zelako gertatzen zela dio. Oporrak ehizara joateko urrian hartzen zituen, hori sakratua zen.

26. Garia

- **Erref:** ETX-016/029
- **Iraupena:** 0:02:58. **Hasi:** 00:47:45. **Bukatu:** 00:50:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Gariarekin egiten ziren lanak azaltzen ditu. Etxe bakoitzean bi edo hiru mila kilo ereiten omen zen urtero. Azaroan hasten ziren lanekin, eta ekainean edo uztaillean uzta biltzen zuten. Hasieran, larrainetan egiten zuten, eta lana deskribatzen du; alea eta ahotza bereizteko lana, bilketa lana, haizatze lanak. Ondotik eultzi-makinak iritsi ziren, sei edo zazpi lagunaren artean erosten zuten bat lanean aritzeko. Beranduago, uzta-makinak iritsi ziren.

27. Belarra, patata, artoa eta ilarra

- **Erref:** ETX-016/030
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:50:43. **Bukatu:** 00:53:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Udan belarrak idortzen zituzten ere. Patata ere ereiten zuten, hazia Abaurregaina eta Jaurrietatik ekartzen zuten, baina orain ez bezala orduan urria arte ez zuten biltzen. Artoa ere ereiten zuten eta arto tartean ilarra. Ilarra artoaren zurtoinetik zintzilika lehortzen uzten zuten eta azken unean etxera eramán.

28. Arbia eta erremolatxa

- **Erref:** ETX-016/031
- **Iraupena:** 0:03:43. **Hasi:** 00:53:16. **Bukatu:** 00:56:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Arbia azientarendako ereiten zuten, arbi-hazia Ataundik ekartzen zuten. Erremolatxa, berriz, bi mota ezberdin ereiten zituzten; bat, azientari emateko, eta, bestea, azukrea egiteko erremolatxa. Murginduetan Carlos Eugi izeneko gizon batek lur eremu oso handiak omen zituen erremolatxaz landatuak eta urtero Etxarri eta Arbizuko gazte asko joaten omen zen erremolatxa biltzeko lanetara.

29. Etxean dituen bi liburu

- **Erref:** ETX-016/032
- **Iraupena:** 0:04:57. **Hasi:** 00:56:59. **Bukatu:** 01:01:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea

Laburpena:

Etxean dituen bi liburu aipatzen ditu. Bat Etxarriko bizimodua 1910etik 1919ra bitartean deskribatzen duena, eta bestea 1600 edo 1700. urtekoa, originala du etxean, Etxarriko apez laguntzaileak emana.

30. Igeltsero lanak

- **Erref:** ETX-016/033
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 01:01:56. **Bukatu:** 01:03:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:

Igeltsero lanak nola egiten zituen azaletik azaltzen du.

31. Euskara

- **Erref:** ETX-016/035
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 01:03:59. **Bukatu:** 01:06:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Vicentek beti izan du euskararekiko arreta berezia. Txikitan dena euskaraz egiten zuten, eskola eta dotrina izan ezik. Gerra ondotik dena aldatu zen, eta euskaraz hitz egitea debekatuta egon zen; orduan, denak erdaraz hitz egiten hasi behar izan zuten. Etxarritik kanpora tokia ez bazuten ezagutzen ixilik egoten omen ziren. Urteetan egon ziren euskaraz hitz egin gabe.

32. Beste debeku batzuk

- **Erref:** ETX-016/037
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 01:07:52. **Bukatu:** 01:11:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Aipatutako debekuez gain, euskaraz hitz egitea eta elkar hartuta dantzatzea, baziren beste debeku batzuk. Gogoratzen du igeri egiteko, adibidez, ezin zutela nolanahi egin, ezin baitziren arropa aunitz gabe geratu. Baraua ere bazen, ostiraletan haragia ezin jan baina Vicentek ez omen zion kasu handiegirik egiten agindu honi. Bikarioa gaiztoa omen zen, berari atzetik eman dioten kolperik handiena berak eman omen zion. Apez laguntzailearekin, Don Juanekin, hobe moldatzen omen zen. Azken honi urtero zuritzen omen zion etxaurrea.

33. Arrosarioa

- **Erref:** ETX-016/038
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 01:11:04. **Bukatu:** 01:12:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Etxean arrosarioa errezatzen zuten nahiko, artoa bereizterakoan batez ere. Aita eta ama baldin baziren gehiago. Mahaia ere bedeinkatzen zuten eta oraindik ere bedeinkatzen du, horretarako erabiltzen zuen esamoldea aipatzen du bere alabak kameratik at.

34. Corpus Eguna

- **Erref:** ETX-016/040
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 01:12:47. **Bukatu:** 01:14:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>Corpus Eguna oso garrantzitsua izaten zen. Prozesioa egiten zen, eta herrian zehar aldareak jartzen ziren. Herri osoa apaintzen zen. Beren kalean girlandak zintzilikatzen zituzten etxean egindakoak. Lurrean zizurra botatzen zuten. Umorez kontatzen du urte batzuetan ez zela erratza pasatu behar izan zizurra biltzeko; izan ere, ekaitza egin eta dena eraman baitzuen.</p>

35. Erreguteak

- **Erref:** ETX-016/041
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 01:14:06. **Bukatu:** 01:16:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Erreguteak egiten ziren, euria egiteko, euri gehiegi ez egiteko. Kazkabarra mehatxua zegoenean, eliza ondoan bizi zen emakume bat lasterka joaten omen zen eta zerbait ateratzen zuen kalera eta ekaitza berehala alde egiten omen zuen.

36. Txiste edo pasadizo bat

- **Erref:** ETX-016/043
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 01:16:06. **Bukatu:** 01:16:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Gaztetan kontatzen zuten kontakizuna aipatzen du. Obispo bat komentatu bateko obra bisitatzera joan omen zen eta goian lanean ari zen gizon bati esan omen zion "a ese de las alturas se le ven las voladuras" eta hark erantzun "para verme los cojones no hay que ir a las procesiones".

37. Kofradiak

- **Erref:** ETX-016/044
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 01:16:56. **Bukatu:** 01:18:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

<p>Vicente Andra Mariren kofradiakoa zen, Andramaritarrek. Bere aita berriz San Antondarra zen, beste kofradia. Apezak San Adrian egun batean kofradiakideei honela mintzatu omen zitzaion: "Herri honetan diru gose eta harrokeria besterik ez dago. Ardoa barriketan ekartzen da eta zagietan (gizonen zorroetan bueltatzen zela esateko) bueltatzen";</p>

38. Txakurra jaten zuten

- **Erref:** ETX-016/045
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 01:18:50. **Bukatu:** 01:20:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Txakurkia nola jan izan duten kontatzen du.

39. Udala

- **Erref:** ETX-016/046
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 01:20:01. **Bukatu:** 01:21:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala

Laburpena:

Udalean alkatea eta idazkaria aritzen ziren eskuz esku erabakiak hartzen. Hauetaz gain, "veintena" delakoa existitzen zen. "Veintena"n herriko 20 zergadunik handienak zeuden.

40. Beste herriekiko harremanak

- **Erref:** ETX-016/048
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 01:22:00. **Bukatu:** 01:23:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak

Laburpena:

Beste herriekiko harremanak nolakoak ziren azaltzen du. Arbizuarrekin esaterako, 25 bat urterekin soroetan harrika nola aritzen ziren kontatzen du. Lakuntzara bizikletaz arratsalde pasa egitera joan, mozkortu eta gertatutako pasadizoa kontatzen du.

41. Eskaleak

- **Erref:** ETX-016/049
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 01:23:55. **Bukatu:** 01:24:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Eskale asko ibiltzen zen edo agertzen zen herrian garai hartan. Udalak hauek gaua pasatzeko etxabe bat omen zuen.

42. Titiriteroak

- **Erref:** ETX-016/051
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 01:24:38. **Bukatu:** 01:25:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:

Titiriteroak ere agertzen ziren herrian. Espektakulua kalean egiten zuten, eta jendeak aulkiak etxetik eramaten zituen. Jende asko biltzen zen emanaldietan.

43. Herriko aberatsak

- **Erref:** ETX-016/052
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 01:25:37. **Bukatu:** 01:27:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Herriko familia aberatsak zeintzuk ziren aipatzen du. Zerrategiko jabea, beste aldetik gerra irabazi zuten batzuk...

44. Gerra Zibilaren hasiera

- **Erref:** ETX-016/053
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 01:27:39. **Bukatu:** 01:31:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera

Laburpena:

<p>Gerra Zibila hasi zenean Vicentek 10-11 urte zituen. Egun horretan, bazihoan aitarekin belarra biltzera, eta bidetik jende mordoa gogoratzen du makil eta sardeekin. Erriberatik etorri zen jendea, eta Etxarrin bi edo hiru zutabe atera ziren Gipuzkoa aldera. Zubia nola lehertu nahi zuten gogoratzen du. Baita “toque de queda” delakoa nola jotzen zuten. Behin, halako batean, lanetik zetorren bati bost tiro bota omen zizkioten, ez zioten eman.</p>

45. Gerra Zibilean fusilamentuak

- **Erref:** ETX-016/054
- **Iraupena:** 0:02:14. **Hasi:** 01:31:11. **Bukatu:** 01:33:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Fusilatuak izan ziren Etxarrin. Vicentek gogoratzen ditu batzuk, Clemente, Narciso... Otsoportillon. Hainbat emakumeri ilea moztu zieten ere bai, beren izeba bati adibidez. Soldaduak etorri eta edozein etxetan sartzen ziren. Bere etxean sei soldadu eta sei mando bizitu ziren.

46. "Pelayo"ak

- **Erref:** ETX-016/055
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 01:33:25. **Bukatu:** 01:34:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Erreketeak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Haurrei ere, soldaduz jantzi, eta instrukzio modukoa ematen zieten, haur erreketek hauek "pelayo"ak ziren. Etxarrin ere egin zuten.

47. Errazionamendua

- **Erref:** ETX-016/056
- **Iraupena:** 0:04:11. **Hasi:** 01:34:09. **Bukatu:** 01:38:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Gero, errazionamendua etorri zen. Errazionamenduan ematen zizutena hartu behar zenuen ezer esan gabe. Errekisak ere izaten ziren, eta estraperloan gordetako zaku batekin harrapatu zuten gizonari tiro bota ziotela kontatzen du. Errazionamendua udaletxean banatzen zuten. Gogoratzen du behin "toque de queda" joa eta udaletxean Gipuzkoatik iritsia zen kamioia banatzen ari ziren. Banaketaren nagusiak Barandalla eta Dorrauko apezak ziren.

48. Abesbatza

- **Erref:** ETX-016/058
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 01:38:27. **Bukatu:** 01:41:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Lehenengo Dorrauko festetan meza nagusian abestera nola joaten ziren komentatzen du. Gero, Bartzelonatik etorritako Don Julian apezak nola sortu zuen abesbatza kontatzen du. Bera zazpi edo zortzi urterekin hasi zen kantari. Don Julianekin prestatu zuten lehenengo errepertorioa gogoratzen du "Los Cinco Continentes". Gero, ahotsa aldatu zitzaionean, ahots polita geratu zitzaion, tenorea izan zen Vicente.

49. Argazkia: seminarioan

- **Erref:** ETX-017/002
- **Iraupena:** 0:00:20. **Hasi:** 00:01:39. **Bukatu:** 00:01:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:

Kamarera argazkia erakusten du: Vicente seminararioan.

50. “Una pequeña historia de una campana de Etxarri” I

- **Erref:** ETX-017/004
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:02:10. **Bukatu:** 00:03:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak

Laburpena:

Vicentek berak jasotako gertakizuna irakurtzen hasten da. Lehenengo zatia irakurtzen du. Ezkila aurkitu zutenekoa.

51. “Una pequeña historia de una campana de Etxarri” II

- **Erref:** ETX-017/006
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:03:51. **Bukatu:** 00:06:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak

Laburpena:

Vicentek berak jasotako gertakizuna irakurtzen segitzen du. Bigarren zatia irakurtzen du. Ezkila bere tokian berriz atzera jarri zuenekoa.

52. Argazkia: gizon eta emakumea

- **Erref:** ETX-017/008
- **Iraupena:** 0:00:11. **Hasi:** 00:07:21. **Bukatu:** 00:07:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Bestelako kontuak » Irudiak grabatzen

Laburpena:

Senide batzuen argazkia da, edadeko bikotea. Zer nolako arropak jantzen zituzten ikus daiteke.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-09-02

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com